

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Paikka:	Liedon pappila	
Kokousaika:	24.10.2019 klo 18.00 – 20.45	
Jäsenet	Leppänen Risto Kolkkala-Westerlund Riina Alpirjelä Teija (POISSA) Heikkilä Martti Kaajalaakso Markus Karvala Leena Länsikallio Pinja Mäkitalo Matti Nieminen Pentti Paavilainen Timo Riikonen Oili Tervahartiala Leena	puheenjohtaja varapuheenjohtaja
Varajäsenet	Saariaho-Räsänen Emmi (Teija Alpirjelän varajäsen)	
Muut osallistujat	Mikkonen Seppo Leppänen Soili Niiniaho Outi Pelkonen Kirsi 19.45 § 201.3 käsittelyn jälkeen) Koski Sari	kirkkovaltuuston pj. kirkkovaltuuston varapj. kappalainen vs. talouspäällikkö (poistui klo hallintosihteeri, sihteeri
Allekirjoitukset	Risto Leppänen puheenjohtaja	Sari Koski sihteeri
Pöytäkirjan tarkastus	Liedossa / 2019	Liedossa / 2019
	Oili Riikonen pöytäkirjantarkastaja	Leena Tervahartiala pöytäkirjantarkastaja
Pöytäkirjan nähtävänä pitäminen	Pöytäkirja pidetään julkisesti nähtävänä 29.10.-12.11.2019 viraston aukioloaikoina kirkkoherranvirastossa.	
	Todistaa	Sari Koski hallintosihteeri

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

KN § 194

KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja Timo Paavilainen toimitti alkuhartauden.

KN § 195

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Laillisuus edellyttää, että kutsu esityslistoineen on toimitettu jäsenille viimeistään viisi päivää ennen kokousta. Päätösvaltaisuus edellyttää, että enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä on paikalla. Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty kirkkoneuvoston jäsenille 15.10.2019.

Esitys: Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

KN § 196

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA

Esitys: Pöytäkirjan tarkastajiksi ja mahdollisiksi ääntenlaskijoiksi valitaan vuorojärjestelmän mukaisesti **Oili Riikonen** ja **Leena Tervahartiala**.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi ja mahdollisiksi ääntenlaskijoiksi valittiin **Oili Riikonen** ja **Leena Tervahartiala**.

KN § 197

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esitys: Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Muihin asioihin lisättiin vs. talouspäälliköltä § 201.1. ”Asunto-osakkeen myynti”, kirkkoherralta § 201.2. ”Suorituslisäjärjestelmään liittyvä paikallinen sopimus”, Soili Leppäseltä § 201.3. ”Työmatkalaisten huomioiminen” ja kirkkoherralta § 201.4 ”Salainen” sekä Ilmoitusasioihin Martti Heikkilän Novan terveiset ja Eläkeilmoitus. Näiden muutosten jälkeen esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

KN § 198

KIRKON PERUSKORJAUS: LAUSUNTOPYYNTÖ MUSEOVIRASTOLLE

Selonteko Liedon Pyhän Pietarin kirkon suunnittelutyön vaiheista

1. Peruskorjauksen tausta

Kristilliset kirkot käyvät kaikkialla Pohjoismaissa modernisaatioprosessin seurauksena läpi syvälle käyvää hengellistä, toiminnallista ja taloudellista murrosta. Modernisaation seurauksena kirkkojen institutionaalinen rooli heikkenee ja ihmisten kirkkoon kuulumisen vähenee. Murroksen myötä kirkon asema heikkenee, jos kirkko on yksilön autonomiaa, tasa-arvoa ja vaikutusmahdollisuuksia kaventava voima, ja taas vahvistuu, jos kirkko kykenee vastaamaan ihmisen yksilöllisiin hengellisiin odotuksiin sekä elämän merkityksiä koskeviin pohdintoihin. Modernisaatioprosessi haastaa kirkkoa irtautumaan asemakeskeisyydestä ja opettavasta roolista sekä kutsuu vahvempaan ja tasavertaiseen vuoropuheluun ihmisten kanssa.¹

Tämänhetkisten jäsenennusteiden mukaan Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu viidentoista vuoden kuluttua alle 50 prosenttia suomalaisista ja kastettavia on yli puolet vähemmän kuin hautaan siunattavia. Murros koskettaa myös Liedon seurakuntaa. Ennusteiden mukaan vuonna 2040 Liedon seurakuntaan kuuluu lietolaisista noin 48 prosenttia.² Vuonna 2018 Liedon seurakuntaan kuului 76,8 prosenttia lietolaisista.

Liedossa käynnissä olevaan murrokseen on reagoitu uudistamalla toimintakulttuuria, panostamalla vapaaehtoistyöhön ja kokeilemaan työotteeseen. Tulevaisuudessa tarvitaan entistä rohkeampaa strategista henkilöstö-, kiinteistö- ja hallinnon suunnittelua. Seurakunnan ei tulevaisuudessa ole mahdollista pitää nykyistä kiinteistömassaa ja samalla seurakunnan on kuitenkin huolehdittava toiminnan mahdollisuuksista sekä pitää huolta kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kirkkorakennuksista. Kirkkotilojen osalta on jatkossakin lisättävä kaikkien kolmen - Liedon, Littoisten ja Tarvasjoen - kirkkotilan monimuotoista käyttöä.³

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous perusti 2015 tulevaisuuskomitean, jonka tehtäväksi tuli laatia mietintö haastetun kirkon tulevaisuudesta. Mietinnössä yksi tulevaisuuden painopiste on kirkkotilojen monimuotoisen käytön lisääminen Suomessa.⁴ Työtä edistämään nimettiin oma toimikunta, joka on laatinut pian julkaistavan *Saman katon alle* -julkaisun, jossa myös Liedon kirkon korjaussuunnitelmat mainitaan yhtenä kirkkotilan kehittämisen tapausesimerkkinä.

Kirkkotilojen kehittäminen on seurakunnalle mahdollisuus. Eurooppalaiset esimerkit osoittavat, että kirkkotilojen remontointi yhteisöjen keskuksiksi ja monipuolisen toiminnan keskittäminen kirkkotiloihin on elävöittänyt seurakunnan toimintaa ja elämää. Kun elämä palautuu kirkkorakennuksiin, se tekee hyvää myös seurakunnan hengelliselle identiteetille. Kirkkorakennukset ovat ihmisten mielessä pyhiä paikkoja, ja kokonaistaideteoksia. Niillä

¹ Kimmo Ketola Turun arkkihiippakunnan kirkkoherrojen kokouksessa 25.9.2019.

² Kirkkohallituksen ennuste 2019.

³ Yhdessä - Liedon seurakuntastrategia 2020.

⁴ Kirkon tulevaisuuskomitean mietintö 2016.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

on erityinen symbolinen merkitys ihmisten kokemusmaailmassa. Kirkkotilat ja niiden esineistö tuovat seurakunnan historian läsnäolevaksi.⁵

Monipuolisesti käytössä olevina tiloina kirkot voivat puhutella myös uuden sukupolven hengellisiä tarpeita. Yksilöiden oman toimijuuden kasvu on käyttäytymisen megatrendi, joka vaikuttaa olennaisesti myös tapaan olla kristittyinä. Hengellisyydessä korostuu uudella tavalla kokemuksellisuus, esteettisyys, tasavertainen yhteen tuleminen ja olemisen tapa. Jumalanpalveluselämässä opettamisen sijaan korostuu vuorovaikutuksellisuus ja tasavertainen kokemusten jakaminen ja yhteen tuleminen.

Toimintakulttuurin muutos edellyttää kirkon identiteettiä ja itseymmärrystä koskevaa pohdintaa: Millainen hengellinen yhteisö haluamme tulevaisuudessa olla? Miten vahvistaisimme pyhän läsnäoloa? Minkälainen on tulevien sukupolvien kirkkotila?

Kirkkotila on aina heijastanut kunkin aikakauden jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämästä nousevia arvoja ja tavoitteita. Vanhastaan esimerkiksi penkkien istumajärjestys edusti ja ylläpiti sosiaalista hierarkiaa. Läpi historian kirkkorakennukset ovat eläneet uudistuksen tilassa.⁶

Kirkkotilan ja jumalanpalveluselämän uudistuminen on osa kirkon identiteettiä. Luterilaisessa teologiassa kirkkotilassa tehtävät muutokset nähdään ennen muuta inhimillisen järjestyksen piiriin kuuluvana asiana, ja siksi kirkkotila on avoin muutoksille, joita seurakunnan jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämä edellyttää. Muutos on aina myös seurakunnalle mahdollisuus. Tulevaisuuden kirkkotiloista on tarpeen tehdä yhteisön keskuksia. Saman katon alla tulee voida tarjota mahdollisuus erilaiseen hiljentymiseen, osallistumiseen ja tekemiseen.

Tulevaisuudessa kirkon palkatun henkilöstön määrä vähenee ja vapaaehtoisten merkitys kasvaa. Kirkkotilojen jumalanpalveluselämässä ja käytössä on huomioitava aikaisempaa enemmän seurakuntalaisten mahdollisuudet yksityiseen hiljentymiseen, vapaaehtoisten toimintaedellytysten vahvistaminen sekä kirkkotilan kaikenpuolinen saavutettavuus.⁷

2. Kirkkotilan uudistamisen vaiheet

Taloudellinen varautuminen

Liedon seurakunnassa on 2000-luvun aikana varauduttu Liedon Pyhän Pietarin kirkon peruskorjauksesta aiheutuviin kustannuksiin. Varautuminen on tarkoittanut 2000-luvun aikana kertyneiden ylijäämien säästämistä ja kassavarojen kerryttämistä.⁸ Lisäksi seurakunnan talousseminaareissa on viime vuosina linjattu, että muut seurakunnan mittavat investoinnit tulee arvioida vasta sen jälkeen, kun kirkon remontin kustannusvaikutukset ovat selvillä.⁹

⁵ Kirkon tulevaisuuskomitean mietintö 2016.

⁶ Kirkkotilan symboliikka - Teologinen taustaselvitys Liedon kirkon remontin tarpeisiin, 2018.

⁷ Kirkon tulevaisuuskomitean mietintö 2016

⁸ Kirkkovaltuusto 30.5.2013.

⁹ Seurakunnan strategiaseminaari 4.9.2019

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Seurakunnalla on vielä lähivuosina taloudellinen mahdollisuus tehdä kauas tulevaisuuteen suuntaavia strategisia ratkaisuja ja huolehtia kirkkotilojen kuntoon laittamisesta. Liedon keskiaikaisen kirkon remontti on kiinteistöjä koskevissa päätöksissä toistuvasti priorisoitu ensisijaiseksi korjauskohteeksi. Seurakunta haluaa säilyttää kirkkotilan paikkana, joka mahdollistaa tulevaisuudessa sekä pyhyden tunteen että monipuolisen seurakuntaelämän toteuttamisen.

Lähestyvä kirkon remontti on huomioitu myös seurakunnan muissa tilaratkaisuissa. Kirkon peruskorjauksessa toteutettavan tilojen odotetaan tuovan tilaratkaisuja seurakunnan viikkotoiminnan tilatarpeisiin.¹⁰

Ensimmäisen toimikunnan nimeäminen

Hallinnon päätöksissä kirkon korjaushanke nousi esille keväällä 2015, kun kirkkoneuvosto nimesi ensimmäisen toimikunnan Liedon kirkon peruskorjausprojektiin.¹¹

Nimetty toimikunta tutustui lähialueen kirkkoihin ja etsi kirkon peruskorjaukselle malleja 2000-luvulla tehdyistä kirkkojen remonteista. Lähialueen kirkoissa tehdyt korjaukset olivat perusratkaisuiltaan kirkkotilan perusjäsenystä säilyttäviä ja ankkuroituivat nykytilanteesta määräytyvälle jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämälle. Vierailut antoivat toimikunnalle tärkeää informaatiota kirkon peruskorjauksen suunnittelusta ja sen eri vaiheista. Keväällä 2015 nimetty toimikunta piti tärkeänä ripeää tarttumista korjausprojektiin. Välttämättömänä nähtiin osin rikkoutuneen lämmitysjärjestelmän uusiminen sekä tarvittavien teknisten ja sisätilaa koskevien korjausten tekeminen siten, että remontti olisi valmis reformaation merkkivuonna 2017 ja itsenäisyyspäivän 100-vuotisjuhlallisuuksissa. Nimetty korjaustoimikunta tapasi myös Kirkkohallituksen yliarkkitehdin ja Museoviraston edustajan. Tapaamisissa tuli selväksi, että kirkon korjaustarpeet olivat mittaluokaltaan olennaisia muutoksia kirkkotilaan ja siinä määrin laajamuotoisia, että niiden katsottiin edellyttävän paitsi huolellista suunnittelua myös hidasta etenemistä.¹²

Seurakuntastrategia

Kirkkotilakysymys nousi pohdiskeluun myös 2015-2016 seurakuntastrategian laatimisen yhteydessä. Yhdessä - Liedon seurakuntastrategia 2020 linjaa seurakunnan toimintakulttuurin lisäksi myös järkeistämään kiinteistöjen käyttöä. Työskentelyn taustalla vaikutti tietoisuus siitä, että kiinteistöjen määrän vähentäminen nähtiin tulevaisuudessa välttämättömänä. Samalla säilytettäviltä tiloilta edellytettiin tehokkaampaa käyttöä ja niiden varustamista monimuotoista käyttöä varten.¹³

Hankesuunnittelu

Kesällä 2016 seurakunta tilasi insinööritoimisto Jouko Sjöbergiltä Liedon kirkon

¹⁰ Mestarintuvan tilat mitoitettiin hankevaiheessa puoleen pitäen silmällä lähestyvää kirkon remonttia.

¹¹ Kirkkoneuvosto 7.5.2015 § 66

¹² Ensimmäinen kirkon peruskorjausta varten perustettu toimikunta lakkautui seurakunnan hallinnollisen uudistusten seurauksena. Tämän jälkeen jumalanpalveluselämän vastuuryhmän tehtäväksi tuli ylläpitää keskustelua kirkon remontista ja jäsentää erityisesti jumalanpalveluselämästä odotuksia nousevia näkökohtia kirkon remonttia silmällä pitäen.

¹³ Yhdessä - Liedon seurakuntastrategia 2020

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

hankesuunnitelman. Suunnitelman edellytettiin sisältävän perusselvitykset lämmitysjärjestelmistä ja niiden kustannusvertailusta 30 vuoden ajanjaksolla, sähköistykseen kuntoselvityksen ja mahdolliset uusimistarpeet, alustavan valaistussuunnitelman, selvityksen enimmäishenkilömäärästä simulointimallien avulla sekä muutosten vaatiman mahdollisen arkeologisen perusselvityksen. Kirkkohallituksen yliarkkitehdin ja Museoviraston intendentin käynnin jälkeen hankesuunnitelmaan pyydettiin sisällytettävän myös kirkon rakennushistoriallinen selvitys.¹⁴

Hankesuunnitelma valmistui lopulta syksyllä 2018. Hankesuunnittelun pitkittynyt aikataulu ja johtavien viranhaltijoiden vaihtuminen sekä virkavapauksista aiheutuneet viivästykset antoivat aikalisän kirkon remonttia koskeville pohdinnoille ja samalla seurakunnalle tarjoutui mahdollisuus syvällisempään kirkkotilakysymyksen analyysiin.

Aikaa pohdinnoille

Kirkkotilan teologiseen analysoimiseen johdatteli pohdinnat liturgin ja papin sekä jumalanpalvelusavustajien roolista jumalanpalveluselämässä. Lisäksi suunnitteluun vaikuttavat kanttorien selvitykset urkujen kunnosta ja paikasta kirkkotilassa. Havahduimme entistä useammin kysymään, miten irrottautua opettavasta ja ”pönöttävästä” kirkossa olemisen kulttuurista ja toteuttaa luontevampaa ja enemmän vuoropuheluun kutsuvaa jumalanpalveluselämää.

Seurakunnan hallinnon kehittämisen yhteydessä jumalanpalveluselämän vastuuryhmä otti tehtäväkseen ideoida jumalanpalveluselämän tulevaisuuden tarpeita ajatellen tulevaa kirkon korjaushanketta.

Liedon kirkkotilakeskustelua ruokki myös konsultaatiot ja neuvonpidot Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin ja Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston asiantuntijoiden kanssa sekä tutustuminen Pohjoismaissa ja laajemmin Euroopassa tehtyihin kirkkotilaratkaisuihin.¹⁵

Liedon kirkkotilan kehittämisessä merkittäväksi muodostui marraskuussa 2016 järjestetty avoin seurakuntailta. Siinä jumalanpalveluselämän kouluttaja Juhani Holman alustuksen pohjalta ideoitiin kirkkotilan kehittämistä. Keskeisiksi lähtökohdiksi muodostuivat tulevaisuuden jumalanpalveluselämän tarpeet ja kirkkotilan monimuotoinen käyttö, rakennusteknisten muutostöiden sijaan.

Tämä näkökulma vahvistui edelleen, kun kirkkoneuvosto päätti tilata Hiljaisuuden Ystävät ry:n toiminnanjohtaja Mika K T Pajuselta teologisen taustaselvityksen kirkkotilan remontin suunnittelun tueksi.¹⁶ Selvityksessään Pajunen käy läpi kirkkotilojen käytön historiallisia vaiheita ja tulevaisuuden tarpeita. Teologisen taustaselvityksen ja siitä järjestetyn seminaarin ja sen keskustelun seurauksena Liedon kirkon korjaushankkeen lähtökohdaksi

¹⁴ Kirkkoneuvosto 9.6.2016.

¹⁵ Konsultaatiot piispan, arkkihiippakunnan kehittämistiimin, Kirkkohallituksen jumalanpalveluselämän asiantuntijan, Kirkkohallituksen yliarkkitehdin ja toiminnallisen osaston johtajan kanssa sekä reformaation merkivuotta koskeva seurakuntamatka Wittenbergiin sekä lisäksi tutustuminen Tukholman seurakuntien jumalanpalveluselämään Santa Claran ja Katarinan kirkoissa sekä Hillsong Stockholm City -seurakunnassa.

¹⁶ Kirkkoneuvosto 12.4.2018.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

otettiin alttarin, kastemaljan ja saarnatuolin/lukupulpetin paikat sekä näiden ympärille kokoontuvan seurakunnan istumajärjestys kirkkotilassa.

Kokeilut

Jotta kirkkotilan erilaiset tarpeet kyettäisiin ottamaan huomioon, siirrettiin seurakuntatalolla järjestettävää viikkotoimintaa aikaisempaa vahvemmin kirkkotiloihin. Kirkossa on suunnittelun aikana järjestetty perinteisen jumalanpalveluselämän lisäksi muun muassa seminaareja, hallinnon kokouksia, työntekijätapaamisia, kirjallisuusiltoja, neulekirkoja, kirkkokahveja ja -ruokailuja sekä erilaisia lasten tapahtumia. Lisäksi päätettiin kokeilla ehtoollisen jakoa kirkon kuorikäytävällä siten, että ehtoolliselle tuleminen voisi olla esteetöntä. Ehtoolliskokeilun vuoksi seurakunta myös poisti Museoviraston lausunnon jälkeen kirkkosalista kaksi ensimmäistä penkkiriviä. Kokeilujen yhteydessä myös lapsille järjestettiin kirkkotilaan luonteva paikka.

Kokeilujen seurauksena niin seurakuntalaisten kuin työntekijöiden asenteet ovat muuttuneet ja kirkosta on vähitellen muodostunut luonteva seurakunnan viikkotoiminnan paikka. Samalla myös kirkkotilan esteettömyyden (lattia yhdessä tasossa) ja muuntojoustavuuden (istuinten liikuteltavuus ja mahdollisuus kahvinkeittoon) tarpeet ovat tulleet aikaisempaa selkeämmin esiin.¹⁷

Seurakuntalaispalautteen keruu ja kirkkotila-viestintä

Valtakunnallisesti seurakuntavaalien 2018 teema oli *Minun kirkkoni*. Liedossa seurakuntavaaliviestinnässä pidettiin esillä lähestyvää kirkon remonttia. Seurakuntavaalien yhteydessä Liedossa kiersi vaaliauto, johon oli laadittu mainostoimiston kuvaluonnos alttarikeskeisestä ja elliptisestä istumajärjestyksestä, pikkukirkkoon sijoitetusta kahvipaikasta sekä keskeiset kirkkotilan korjauksen tavoitteita kuvaavat iskulauseet lisääntyneestä luonnonvalosta, siirtyvistä istuimista, esteettömyydestä, monikäyttöisyydestä ja kirkkotilan pyhyydestä. Vaaliauton mukana kulki seurakunnan työntekijöitä ja vaalitoimitsijoita. Vaalikentällä sekä keskusteltiin että pyydettiin kirjallista palautetta seurakuntalaisilta tulevasta kirkon korjauksesta.

Valtakunnallisessa seurakuntavaalien vaalikoneessa seurakunnalla oli myös mahdollisuus tehdä kysymyksiä lietalaisille. Kirkon korjausta koskevissa vastauksissa kirkkotilan kehittämiselle keskeisimmiksi nousi 1) mahdollisuus liikkua kirkossa ilman portaita, 2) mahdollisuus siirrettäviin istuimiin, 3) mahdollisuus päästä kirkkoon hiljentymään omalla avainkortilla sekä 4) mahdollisuus kahvitteluun kirkossa.

Liedon kirkon tuleva korjaus on ollut sekä paikallisessa että valtakunnan medioissa yhtenä esimerkkinä Suomen evankelis-luterilaisen tulevaisuuden kirkkotilasta. Seurakuntalaisilta on kerätty palautetta verkkosivujen kautta sekä erilaisissa tilaisuuksissa vuodesta 2016 alkaen. Avoimeen viestintään ja vuorovaikutukseen seurakuntalaisten kanssa on panostettu paljon.

Erilaisista vaiheista, toiveista ja tavoitteista on käyty keskustelua ja viestitty runsaasti printti- ja verkkomedioissa, tiedottein, videoin, sosiaalisessa mediassa ja kasvokkaisessa viestinnässä. Palautetta seurakuntalaisilta on tullut runsaasti ja sitä on analysoitu muun muassa Outi Tukia-Takalan ylemmän pastoraalitutkimuksen kehittämishankkeessa, joka

¹⁷ Muun muassa liikkumista, erilaisia istuinjärjestyksiä, kahvinkeittoa, digiteknologian käyttöä ja valaistusta koskevat tarpeet.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

käsittelee seikkaperäisesti Liedon kirkon monimuotoisen käytön ulottuvuuksia. Palautteen viestit tiivistyvät yhtäältä kirkkotilan pyhyyden säilyttämiseen ja toisaalta sen monikäyttöisyyden mahdollistamiseen.

Kirkon remontti ja siitä käynnistynyt julkinen keskustelu on herättänyt paljon myös tunteita. Kirkkorakennus on ihmisille pyhä ja sitä koskevat muutostyöt ovat herkkiä asioita. Tämän vuoksi keskustelulle ja vuorovaikutukselle on haluttu varata aikaa. Liedossa on tällä hetkellä laaja yhteinen ymmärrys sekä esteettömyyden välttämättömyydelle että kirkkotilan monimuotoiselle käytölle.

Realismi ja toivo – seurakunnat muutoksessa

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli kutsui Liedon seurakunnan vuonna 2017 yhteistyöprojektiin, jonka aiheena on kirkkotilan monipuolisen käytön kehittäminen. Tuomiokapitulin yhteistyöprojektissa on todettu, että kehittämisen kannalta on välttämätöntä hahmotella perusteellisesti kirkkotilan teologisia lähtökohtia. Tämän työskentelyn seurauksena Liedossa paneuduttiin kirkkotilan historiallisiin ja teologisiin kysymyksiin.

Vuonna 2019 arkkihiippakunnassa käynnistyi Realismi ja toivo – seurakunnat muutoksessa hanke, jonka kolmesta osa-alueesta yksi koskee jumalanpalveluselämän kehittämistä ja kirkkotilojen monimuotoista käyttöä. Liedon seurakunta on mukana tässä osahankkeessa.

Prosessin aikana Liedon seurakunta on paitsi oppinut ja saanut tukea myös osaltaan toiminut pilottihankkeena kirkkotilaa koskevia tulevaisuuden tarpeita hahmotettaessa. Tästä esimerkkinä on Liedossa keväällä 2019 järjestetty valtakunnallinen kirkkotilaseminaari, joka järjestettiin tuomiokapitulin, Kirkkohallituksen, Helsingin Yliopiston ja Museoviraston yhteistyönä.

Kirkkotilojen kehittäminen ja monimuotoinen käyttö on ollut esillä myös Turun arkkihiippakunnan johtamisen foorumeilla: muun muassa johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöpuheenjohtajien päivässä, seurakuntien piispantarkastuksissa, hankkeen verkostopäivässä sekä rovastikuntailloissa.

Realismi ja toivo hankkeen myötä lietolaiset ovat havahtuneet siihen, ettei kyse ole vain paikallisesta pohdinnasta, vaan kirkkotilojen monimuotoista käyttöä koskeva liikehdintä tulee vastaan laajemmin arkkihiippakunnassa, Suomessa ja Euroopassa. Kysymys ei myöskään ole tämän päivän ilmiöstä, vaan paluusta aina keskiajalle ulottuvaan tapaan nähdä kirkkotila koko seurakuntaelämän keskuksena.¹⁸

Prosessin keskeiset oivallukset

Liedon kirkkotilan kehittämistä koskeva keskustelu on synnyttänyt seuraavia perusoivalluksia ja johtopäätöksiä.

1. Kysymys on pitkälle ulottuvasta strategisesta hankkeesta: kirkon peruskorjauksen tähtäyspiste asetettava 2070-luvulle.
2. Peruskorjatun kirkkotilan tulee olla ennen muuta esteetön ja saavutettava.
 - Kirkkotilassa on kyettävä liikkumaan esteettömästi.

¹⁸ Kirkkotila avautuu -seminaari Liedon kirkossa 19.5.2019.

-
- Seurakuntalaisten ja vapaaehtoisten omaehtoista pääsyä kirkkotilaan tulee helpottaa.
 - Lattiataso tulee asettaa samaan tasoon asehuoneen kanssa. Jumalanpalveluksen toimittajien ja esiintyjien näkyvyys tulee toteuttaa erillisten korokkeiden avulla.
3. Monikäyttöisyys ja rinnakkaiskäyttö:
- Kirkkotilaan keskittyy tulevaisuudessa enemmän viikkotoimintaa ja tapaamisia.
 - Pikkukirkosta tulee rajata kappelinomainen tila seurakunnan viikkotoiminnalle, tapaamisille, seurakunnan olohuoneelle, diakoniakahvilalle, jne.
 - Istuinten liikuteltavuus mahdollistaa erilaisten asetelmien muodostamisen, lisää käyttömahdollisuuksia ja vuoropuhelua kirkkotilaisuuksissa.
 - Toimiva keittiö on olennainen osa yhteisöllistä kirkkotilakysymystä.
4. Pyhyyden säilyttäminen
- Alttarin ja kastealtaan parempi näkyvyys ja keskeisempi paikka kirkkotilassa.
 - Kirkollisen esineistön esillepanon parantaminen.
 - Luonnonvalon maksimoiminen.

3. Kirkkovaltuuston linjaukset 28.11.2018

Seurakunnalle tarjoutui koko kirkkovaltuuston kauden kestävä aika (2015-2018) jäsentää millaisen murroksen keskellä kirkkotilojen osalta elämme pohjoismaissa ja Euroopassa sekä kysyä, millaista kirkkotilaa Liedossa tarvitaan. Prosessin seurauksena Liedon seurakunnan kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti ottaa kirkon remontin suunnittelun pohja-ajatuksiksi seuraavat linjaukset:

- Alttari sijoitetaan ristin juurelle, calvario-ryhmän kohdalle.
- Kasteallas palautetaan alkuperäisen kastealtaan paikalle, itä-länsi-akselilla ja kirkon länsipuolelle.
- Saarnatuoli/lukupulpetti sijoitetaan kastepaikan yhteyteen, sen länsipuolelle.
- Lattian tasoero poistetaan.
- Siirrettävät penkit tai istuimet sekä muut kirkkotilan kalusteet (myös saarnatuoli/lukupulpetti ja kasteallas).
- Luonnonvalon maksimoiminen.
- Urkuparven poistaminen tai uudelleen muotoileminen.
- Urkujen sijoittaminen alttarin läheisyyteen, joko pohjois- tai eteläseinälle.
- Selvitetään ja arvioidaan digitaaliurkujen mahdollisuutta.
- Pikkukirkosta tehdään lasiseinällä erotettava kappelitila.
- Esteettömälle wc-tilalle etsitään eri ratkaisuja (kirkon takaosa, asehuone, kellotapuli, ulkopuolella oleva tila)
- Remontin yhteydessä arvioidaan myös kellotapulien tarjoamat lisämahdollisuudet kirkkotilaa koskevia ratkaisuja haettaessa.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Kirkkovaltuusto päätti niin ikään yksimielisesti, että Mika K T Pajusen teologisessa taustaselvityksessä¹⁹ esitetyt ehdotukset ja Jouko Sjöbergin kirkkotilan luonnosvaihtoehto C sekä oheiset listatut näkökohdat otetaan Liedon kirkkotilan suunnittelun pohja-ajatuksiksi.²⁰

4. Pääsuunnittelijan ja uuden peruskorjaustoimikunnan valinta

Kirkkovaltuuston linjaukset ja päätökset otettiin arkkitehtisuunnittelun kilpailuttamisen lähtökohdiksi kevätkaudella 2019. Arkkitehtikilpailussa valituksi tuli arkkitehtitoimisto NOAN ja suunnitteluvaiheen rakennuttajakonsultiksi A-Insinöörit Oy.²¹

Kirkkoneuvosto nimesi hallinnon kehittämistyön yhteydessä lakkautuneen kirkon korjausta valmistelevan toimikunnan tilalle uuden työntekijöistä ja luottamushenkilöistä koostuvan laajapohjaisen kirkon peruskorjaustoimikunnan.²²

Uuden kirkon korjaustoimikunnan tehtäväksi tuli ohjata valitun pääsuunnittelijan työtä ja huolehtia siitä, että suunnittelussa huomioidaan seurakunnan tarpeet ja toiveet. Toimikunnalle annettiin tehtäväksi myös nimetä urkuryhmä valmistelemaan kirkon urkukorjausta yhdessä asiantuntijoiden kanssa ja lisäksi nimetä muut remontissa tarvittavat työryhmät.²³

Korjaustoimikunta aloitti työskentelynsä keväällä 2019 ja evästi pääsuunnittelijaa kirkkovaltuuston linjauksista. Pääsuunnittelija on kirkon korjaustoimikunnan kommentoinnin pohjalta laatinut useita luonnoksia kirkkotilan kehittämiseksi.

Toimikunnassa urkuryhmän työskentelyn pohjalta syntyi hyvin varhain yksimielisyys siitä, että seurakunnan on järkevää ryhtyä valmistelemaan uusien urkujen hankintaa. Digitaalisia urkuja ei toimikunnan asiantuntijakuulemisten pohjalta pidetty tarkoituksenmukaisena vaihtoehtona. Urkujen paikkaa kirkkotilassa on toimikunnassa pohdittu useasti, mutta keskustelujen tuloksena pidettiin akustisesti ja musiikkityön toiminnan kannalta perustelluimpana sitä, että urut sijoitetaan kirkkotilan länsi- tai itäpäätyyn. Urkujen hankintaan tulee paneutua välittömästi, kun kirkkotilaa koskevat pääpiirustukset on hyväksytty.

¹⁹ Kirkkotilan symboliikka - Teologinen taustaselvitys Liedon kirkon remontin tarpeisiin, 2018.

²⁰ Kirkkovaltuusto 28.11.2018

²¹ Kirkkoneuvosto 11.4.2019 § 64.

²² Kirkkoneuvosto 11.4.2019 § 63

²³ Korjaustoimikunta nimesi 29.4.2019 urkutoimikunnan ja seurakunnan edustajat A-Insinöörien kirkon korjaushankkeen suunnitteluryhmään. Pääsuunnittelija ja korjaustoimikunnan nimeämät edustajat ovat osallistuneet rakentajakonsultin organisoimiin suunnittelukokouksiin, joissa on perehdytty rakennusteknisiin kysymyksiin. Kirkkotilan rakennustekniset ja tekniikkaa koskevat suunnittelut etenevät kuitenkin vasta, kun kirkkotilan pääpiirustuksista syntyy ratkaisu. Lisäksi kirkkoherra ja pääsuunnittelija ovat tavanneet 10.10.2019 Turun museokeskuksen johtoa ja neuvotelleet kirkkoesineiden säilyttämisestä sekä joidenkin esineiden sijoittamisesta remontoituun Liedon kirkkoon.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Liitteenä pääsuunnittelijan erillinen muutossuunnitelma, josta käy ilmi luonnoksien ja prosessin keskeiset vaiheet (pöytäkirjan **LIITE 1**).

Korjaustoimikunta pitää parhaimpana muutossuunnitelman luonnosta 1, joka sisältää niin kutsutun pikkukirkon yhteyteen rakennetun laajennusosan. Korjaustoimikunta päätti pyytää Museoviraston intendentiltä kommentteja luonnoksesta 1.

Pääsuunnittelija tapasi Museoviraston edustajat 13.9.2019 ja kirkkoherra uudelleen 24.9.2019. Tapaamisissa Museoviraston asiantuntijat pitivät kirkkotilan sisäosassa tehtyjä ratkaisuja mahdollisina, mutta suhtautuivat kriittisesti kirkon itäpäätyyn suunniteltuun laajennusosan rakentamiseen. Tapaamisissa sovittiin, että pääsuunnittelija jalostaa suunnitelmia ja seurakunnassa pohditaan laajennusosan ja pikkukirkon funktiota.

Museoviraston tapaamisten jälkeen seurakunnan työntekijät 19.9.2019 ja kirkon korjaustoimikunta 25.9.2019 kokoontuivat pohtimaan uusia kirkkotilaratkaisuja pääsuunnittelijan tekemän viiden erilaisen suunnitelman pohjalta. Tässä yhteydessä pohdittiin uudelleen sitä, että urut sijoitettaisiinkin kirkon länsipäädyn sijasta itäpäätyyn, 1900-luvulla rakennetun ”pikkukirkon” eteen.

Kokoontumisten jälkeen sekä työntekijät että kirkon korjaustoimikunta toimikunta päättivät, että jatkotyöskentelyä tehdään luonnosten 1 ja 2 pohjalta. Tämän jälkeen laajennusosan sisältävästä luonnoksesta 1 tehtiin vaihtoehto, jossa laajennusosa on irti keskiaikaisesta seinärakenteesta.

Korjaustoimikunta piti tärkeänä, että Museovirastolta pyydetään lausunto molemmista jäljelle jäävistä vaihtoehdoista.

Kirkkovaltuuston iltakoulu 10.10.2019

Kirkkovaltuuston iltakoulussa pääsuunnittelija kävi läpi työskentelyn vaiheet, kaikki esitetyt luonnoskuvat ja korjaustoimikunnan linjaukset.

Kirkkovaltuuston iltakoulu katsoi korjaustoimikunnan linjaukset perustelluiksi ja piti tärkeänä, että luonnoksista 1 ja 2 pyydetään päätöksenteon pohjaksi Museoviraston lausunto ja lisäksi molemmille vaihtoehdoille lasketaan kustannusarvio.²⁴

5. Yhteenvetoa

Kirkon peruskorjaus on seurakunnalle mittava taloudellinen investointi. Taloudellinen valmistautuminen, kirkkotilan peruslähtökohtien ja kirkon käyttöä koskevien tarpeiden hahmottaminen on ollut usean vuoden monivaiheisen suunnittelun ja pohdinnan tulos. Seurakunnan työntekijät, kirkon korjaustoimikunta ja kirkkovaltuuston iltakoulu ovat arvioinnissaan päätyneet siihen, että kirkkotilan kehittämistä ja tulevaisuuteen suuntaavista periaatteista halutaan pitää kiinni. Ne osaltaan vastaavat kutistuvan kirkon haasteisiin ja ovat linjassa kansainvälisten ja pohjoismaisten esimerkkien sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuusmietinnön kanssa.

²⁴ Talouspäällikön tehtäväksi jäi pyytää rakennuttajakonsulttien edustajia laskemaan kustannusarviot kahdesta eri vaihtoehdosta ja lisäksi korjaustoimikunnan ja kirkkoneuvoston tehtäväksi valmistella lausuntopyyntöä Museovirastolle.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

"Kirkkorakennuksilla ja muilla kiinteistöillä on suuri rooli sekä seurakuntien talouden että toiminnan kannalta. Kiinteistöjen käyttöastetta on kyettävä nostamaan. Tämä voi tapahtua vähentämällä kiinteistöjä, lisäämällä niiden yhteiskäyttöä tai yhteisomistusta muiden seurakuntien kanssa sekä vuokraamalla tiloja aktiivisesti alueen muille toimijoille.

Vähäisessä käytössä olevat tai tarpeettomat kiinteistöt on myytävä.

Kirkkorakennusten rooli yhteisöllisyyden syntymiselle näyttää kansainvälisten kokemusten perusteella olevan keskeinen. Siksi kirkkotilojen ilmettä ja toiminnallisuutta on kehitettävä sekä monipuolista käyttöä lisättävä. Tämä edellyttää muutoksia niin asenteissa, toimintakulttuurissa kuin itse kirkkotiloissakin. Toimivia malleja on etsittävä onnistuneista ratkaisuksista niin kotimaasta kuin ulkomailta. Kirkkotilojen kehittämisessä on kiinnitettävä huomiota erityisesti valaistukseen ja viihtyisyyteen, audiovisuaalisten elementtien kehittämiseen sekä monikäyttöisyyden parantamiseen. Tämä edellyttää taloudellisia panostuksia, joita on syytä harkita jopa taloudellisesti tiukkoina aikoina.

Kirkkojen ovien on oltava nykyistä useammin avoinna seurakuntalaisille. Tämä on mahdollista, jos kirkon avaimia luovutetaan rohkeammin vastuuta kantaville seurakuntalaisille. Kirkkotilasta tulee heijastua se, että se on pyhä, viihtyisä, avoin ja seurakuntalaisten omistama.²⁵

Pääsuunnittelijan muutossuunnitelmassa esiteltävistä luonnoksista piirustusvaihtoehdot 1 ja 2 (pöytäkirjan **LIITE 2**) ottavat huomioon kokonaiskirkon ja Liedon kirkon korjaukselle asetettuja keskeisiä tavoitteita ja odotuksia ja ovat siten mahdollisia vaihtoehtoja tulevaisuuden kirkkotilaksi.

Kokonaisarvioinnin pohjalta laajennusosan sisältämä piirustusvaihtoehto 1 vastaa seurakunnan päättäjien ja työntekijöiden näkemyksen mukaan vaihtoehtoa 2 paremmin vuoteen 2070 ulottuvia suunnitelmia.²⁶

Pikkukirkon yhteyteen rakennettava laajennusosa (vaihtoehto 2) ja sen sisältämä keittiö ja esteetön wc lisäävät kirkon monimuotoisen käytön mahdollisuuksia. Laajennuksen myötä seurakunnalle muodostuu käyttökelpoinen tapaamis-, toiminta- ja sakraalitila rakennuksessa, jonka seurakunta tulee säilyttämään kauas tulevaisuuteen. Laajennusosan jälkeen myös kirkkosalin ja pikkukirkon samanaikainen käyttö on mahdollista ja luontevaa.

Esteettömän wc:n sijoittaminen (vaihtoehto 2) ja käyttäminen jo valmiiksi pienehkössä kirkkosalissa ei ole ihanteellisin vaihtoehto, mutta kuitenkin parempi kuin asehuoneessa tai muualla keskiaikaisessa kirkkotilassa sijaitseva wc-tila.

Rakennuttajakonsultin projektiryhmässä on lisäksi suositeltu, että talotekniikka rakennettaisiin laajennusosaan (vaihtoehto 1).

Lisäksi kirkon länsipäätyyn urkujalustaan sijoitettava keittiötila ja esteetön wc (vaihtoehto 2) on huolettanut urkutyöryhmää erityisesti sen vuoksi, että uruille, pillistölle ja tarvittavalle huoltotilalle jää liian vähän tilaa.²⁷

²⁵ Kirkon tulevaisuuskomitean mietintö 2016, 80.

²⁶ Suunnitelmia 1 ja 2 on esitelty myös runsaasti seurakuntalaisia kokoavassa Toimintatorstaissa 24.10.2019. Tilaisuudessa suunnitelmia pidettiin perusteltuina ja tulevaisuuteen katsovin.

²⁷ Urkutyöryhmän muistio 15.10.2019.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

1970-luvulla tehdyn kirkkotilan uudistuksen jälkeen on kirkkotilan itäpääty jumalanpalveluselämässä jäänyt suurten tilaisuuksien lisätilaksi. Irrottaessaan alttarin itäpäädyn ”pikkukirkosta” seurakunta käytännössä otti ensimmäisen askeleen kohti keskeisalttaria. Lietolaisille pikkukirkko on suurten tapahtumien lisätila ja katseiden näkymä. Tämä tärkeä tila ja katseiden siluetti on haluttu säilyttää molemmissa vaihtoehdoissa (1 ja 2). Lisäksi erityisesti vaihtoehto 1 alleviivaa pikkukirkon sakraalia luonnetta toimiessaan pienten kohtaamis-, hartaus- ja seurakuntatilaisuuksien paikkana.

Vaihtoehdossa 1 ehdotettua laajennusosaa on pidetty kirkkotilan kokonaisuuteen nähden sopusuhtaisena ja kirkon ulkohahmon suhteen alisteisena. Laajennusosan on koettu tuovan keskiaikaiseen kirkkorakennukseen ja 1900-luvulla tehtyyn laajennukseen luontevaa kerroksellisuutta, 2000-luvun keveän jatkokertomuksen.

Laajennusosalla seurakunta näkee pitkäkantoiset vaikutukset ja katsoo, että lisäosan myötä kirkkotilasta ja kirkkopihasta tulee monikäyttöisempi, toimivampi ja elävämpi kokonaisuus. Seurakunta katsoo, että ilman käyttöä ja kehittämistä ei ole edellytyksiä myöskään säilyttää lietolaisille tärkeää kirkkoympäristöä. Juuri kirkkotilan strategisella kehittämisellä ja aktiivisella käytöllä on mahdollisuus suojella lietolaisille rakasta kulttuuriympäristöä.

Seurakunta on laajennusosan osalta valmis myös pääsuunnittelijan johdolla luonnostelevaan laajennusosalle vaihtoehtoja, jotka sopeutuvat ympäristöönsä ja edustavat parasta mahdollista arkkitehtuuria sekä rakennuslaatua.²⁸

Ennen päätöksentekoa on tärkeää kuulla Museoviraston lausunnossaan esittämät huomiot ja lisäksi arvioitava mahdollisen laajennusosan kustannusvaikutuksia ja seurakunnan taloudellista kantokykyä.

Kirkkolain mukaan seurakunnan on ennen päätöksen tekemistä varattava Museovirastolle tilaisuus antaa lausunto kirkkotilan olennaista muutosta koskevista piirustuksista.²⁹ Museoviraston lausunnon sisältämä kirkkovaltuuston päätös³⁰ lähetetään Turun arkkikihiippakunnalle ja sen tehtävänä on toimittaa asiakirjat ja myös oma lausuntonsa Kirkkohallitukselle.³¹ Lisäksi seurakunnan on toimitettava tuomiokapitulille ja Kirkkohallitukselle selvitys seurakunnan taloudellisesta tilanteesta ja kirkon remonttia koskevista rahoitusratkaisuista.

Esityksen valmistelija; kirkkoherra

Kirkkoherran päätösesitys:

²⁸ Kirkkojen yhteyteen rakennettavista laajennusosista on runsaasti esimerkkejä eri puolilla Eurooppaa. Laajennusosiin on rakennettu keskustelu-, tapaamis-, kirjasto-, kahvi-, wc-, näyttelytiloja ja muita monimuotoista käyttöä tukevia tiloja.

²⁹ Kirkkolaki 14: 5a§.

³⁰ Päätös edellyttää määräenemmistöpäätöstä KL 9: 3§.

³¹ Päätös alitettava KL 14: 2§ ja KL 24: 1§.

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Kirkkoneuvosto:

1. merkitsee tiedoksi Liedon Pyhän Pietarin kirkon suunnittelutyön vaiheita kuvaavan selonteon ja pääsuunnittelijan suunnitelmat.
2. toteaa, että Museovirastoon toimitetaan kirkon suunnittelutyön vaiheita kuvaava selonteko ja muu suunnittelun kannalta olennainen tausta-aineisto.
3. pyytää KL 14 § 5 a:n mukaisen lausunnon Museovirastolta pääpiirustusvaihtoehdoista 1 ja 2.
4. toteaa, että talouspäällikön tehtäväksi jää selvittää pääpiirustusvaihtoehtojen 1 ja 2 kustannusarvio.

Päätös: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.**Muutoksenhaku:** oikaisuvaatimus kirkkoneuvostolle**Lisätiedot:** kirkkoherra Risto Leppänen**Tiedoksi:** Museovirasto, kirkkovaltuusto

KN § 199

KIRKKOHERRAN VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

kirkkoherran viranhaltijapäätökset:

Nro 36/19 9.10.2019 - Nro 37/19 9.10.2019

Päätös: Kirkkoneuvosto hyväksyi tehdyt viranhaltijapäätökset.

KN § 200

LAPSI- JA PERHETYÖNTEKIJÄN VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

lapsi- ja perhetyöntekijän viranhaltijapäätös:

Nro 7/19 11.10.2019

Päätös: Kirkkoneuvosto hyväksyi tehdyn viranhaltijapäätöksen.

KN § 201

MUUT ASIAT

KN § 201.1

ASUNTO-OSAKKEEN MYYNTI

Viite: KN 9.6.2016 § 102; TJ 8.6.2019 § 48

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

"Seurakunta on aikanaan hankkinut kolme asunto-osaketta henkilökunnan työsuhteasunnoiksi. Verottaja on tiukentanut työsuhteasuntojen verotusarvoja siinä määrin, ettei henkilöstö koe työsuhteasuntoa miksikään eduksi, ennemminkin rasitteeksi. Henkilöstö ei halua vuokrata asuntoja.

Kaksi huoneistoa As Oy Tuulensuunkulma-yhtiössä osoitteessa Karjatie 5 A ovat vuokrattuina ulkopuolisille. Asunnot ovat olleet peruskuntoisia, mutta niissä on ollut vesivahinkoja, joita vakuutusyhtiö ei suostu korvaamaan. Niiden vuokrasopimukset tulee irtisanoa ja huoneistot korjata. Huoneistot ovat 56 m2 kaksioita.

Rivitaloasunto As Oy Liedonmarja nimisessä taloyhtiössä on 92 m2 kolmio ja se vapautuu työntekijämme käytöstä 1.7.2016.

Lisäksi seurakunnalla on perintönä saatu kaksio Hyvätylänpaimen-nimisessä yhtiössä. Yhtiössä on meneillään putkistoremontti.

Talouspäällikön päätösesitys:

Taloudellinen jaosto päättää, että asunto-osakkeiden myyntiin ryhdytään, kun tarvittavat remontit on tehty. Testamenttilahjoituksena saadun huoneiston myyntituotto siirretään ao. testamenttivarojen tilille diakoniatyön käyttöön.

Tj päätös:

8.6.2016

Taloudellinen jaosto esittää kirkkoneuvostolle, että asunto-osakkeiden myyntiin ryhdytään, kun tarvittavat remontit on tehty. Testamenttilahjoituksena saadun huoneiston myyntituotto siirretään ao. testamenttivarojen tilille diakoniatyön käyttöön.

Päätökseen ei muutoksenhakuoikeutta (KL 24:5) valmistelu

KN 9.6.2016

Taloudellisen jaoston päätösehdotus:

Taloudellinen jaosto esittää kirkkoneuvostolle, että asunto-osakkeiden myyntiin ryhdytään, kun tarvittavat remontit on tehty. Testamenttilahjoituksena saadun huoneiston myyntituotto siirretään ao. testamenttivarojen tilille diakoniatyön käyttöön.

KN päätös:

Kirkkoneuvosto päätti laittaa As Oy Tuulensuunkulma osoitteessa Karjatie 5 A 6 ja 9 myyntiin, kun remontit on tehty. Rivitaloasunto As Oy Liedonmarja osoitteessa Juhankuja 3 as 1 osalta myyntiin ryhdytään heti.

Päätökseen muutoksenhaku oikaisuvaatimuksella.

Lisätiedot: vs. talouspäällikkö Kirsi Pelkonen p. 050 5946870."

KN 24.10.2019

Kirkkoneuvosto on kokouksessaan 9.6.2016 § 102 päättänyt seurakunnan omistamien asunto-osakkeiden myynnistä:

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Kirkkoneuvosto päätti laittaa As Oy Tuulensuunkulma osoitteessa Karjatie 5 A 6 ja 9 myyntiin, kun remontit on tehty. Rivitaloasunto As Oy Liedonmarja osoitteessa Juhaninkuja 3 as 1 osalta myyntiin ryhdytään heti.

As Oy Liedonmarjan osakkeet on myyty jo aiemmin. Talous- ja kiinteistöhallinnon vastuuryhmän kokouksessa 15.4.2019 taluspäällikkö Ilonen toi tiedoksi kolmen eri kiinteistönvälittäjän tarjoukset, joiden perusteella toimeksiantosopimus on tehty SP-Koti Turku / Juha-Pekka Penttilän kanssa.

Huoneiston 9 osakkeista sisältäen autotallipaikan on saatu kirjallinen tarjous 18.10.2019 summaltaan 83.500 euroa. Tarjous on voimassa 24.10.2019 klo 20 asti ja kauppa tulisi tehdä 31.10.2019 mennessä.

Esityksen valmistelija; vs. taluspäällikkö

Taluspäällikön päätösesitys:

Kirkkoneuvosto päättää hyväksyä huoneiston Karjatie 5 A 9 hallintaan oikeuttavista osakkeista saadun ostotarjouksen summalla 83.500 euroa. Hintaan sisältyy autotallipaikka.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimus kirkkoneuvostolle

Lisätiedot: vs. taluspäällikkö Kirsi Pelkonen

Tiedoksi: SP-Koti Turku / Juha-Pekka Penttilä

KN § 201.2

SUORITUSLISÄJÄRJESTELMÄÄN LIITTYVÄ PAIKALLINEN SOPIMUS

Viite: KN 10.10.2019 § 177

Kirkon virka- ja työehtosopimuksen 26 pykälän mukainen suorituslisä otetaan käyttöön kaikissa seurakunnissa vuoden 2020 alusta. Suorituslisää koskevan sopimuksen lisäksi kirkon yleisen virka- ja työehtosopimus 2018-2020 sisältää määräyksen 0,6 %:n suuruudesta paikallisesti neuvoteltavasta järjestelyerästä, joka lasketaan myös vuoden 2020 talousarviossa määriteltujen yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevan henkilöstön peruspalkkojen summasta. Osa vuotta 2020 koskevasta sopimustarkastuksesta toteutetaan siis paikallisesti neuvotellen. Järjestelyerää voidaan käyttää kirkon yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevien viranhaltijoiden ja kuukausipalkkaisten työntekijöiden henkilökohtaiseen palkanosaan eli suorituslisään ja/tai tehtäväkohtaisten palkanosien tarkistuksiin. Jos paikallista järjestelyerää käytetään tehtäväkohtaiseen palkanosaan niin

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

tavoitteena silloin tulee olla paikallisten palkkausepäkohtien korjaaminen tai uudelleenjärjestelytoimien tukeminen tuloksellisuutta edistettäessä. Tavoitteena tulisi olla myös sen varmistaminen, että esimiestehtävissä toimivien palkkaus on oikeassa suhteessa alaisiin nähden. Erää ei voi käyttää kirkkoherran tai taluspäällikön ts. työnantajaviranhaltijoiden palkkauksen tarkistamiseen eikä tuntipalkkaisiin työntekijöihin tai kertapalkkioihin.

Kirkkoneuvosto päätti 10.10. kokouksessaan, että kirkkoherra ja taluspäällikkö edustavat seurakuntaa paikallisissa järjestelyeräneuvotteluissa. Neuvottelut käytiin kirkkoherran ja luottamushenkilöiden kesken 21.10.2019 ja niissä sovittiin, että 0,6 %:n järjestelyerä käytetään kokonaisuudessaan suorituslisiin. Tehdyn sopimuksen jälkeen Liedon seurakunnassa suorituslisäjärjestelmään käytetään yhteensä 1,7 % yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevan henkilöstön peruspalkkojen summasta.

Esityksen valmistelija; kirkkoherra

Kirkkoherran päätösesitys:

Kirkkoneuvosto hyväksyy paikallisen järjestelyeräneuvottelujen sopimuksen (pöytäkirjan LIITE 3) ja päättää, että 0,6% paikallinen järjestelyerä käytetään suorituslisä järjestelmään kokonaan. Lisäksi todetaan, että vuoden 2020 talousarvioon varataan kyseinen summa käytettäväksi yleishallinnon kustannuspaikalle.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.**Muutoksenhaku:** ei muutoksenhakuoikeutta - täytäntöönpano**Lisätiedot:** kirkkoherra Risto Leppänen**Tiedoksi:** taloustoimisto, työntekijät

KN § 201.3

TYÖMATKALAISTEN HUOMIOIMINEN

Soili Leppänen luki oheisen toiminnallisen ehdotuksen:

”Seurakunta voisi jakaa joulukuussa työmatkalaisille pusseja, joissa olisi kaksi sydänpiparia ja joulurauhan toivotus. Näin tavoittaisimme myös työkäiset, joissa meillä on suurin haasteemme, koska siellä on suurin ryhmä joka eroo kirkosta.

Vantaalta tämä liike on kuusi vuotta sitten lähtenyt ja jatkaa näin lisääntymistään. Toivottavasti ottaisimme haasteen vastaan tänne Liettoonkin. Ehdottaisin, jotta Taloushallinnon vastuuryhmä aloittaisi työstää tätä, koska heille on talous tärkeää!

Kirkkoneuvosto

24.10.2019

Voisihan jakoa laajentaa myös muuhunkin kuin fölin asiakkaille.

Meillä jo huomioidaan lapset, nuoret ja työelämästä pois siirtyneet, mutta työkäiset jäävät useasti huomioimatta!

Olisiko tämä sille VASTALÄÄKETTÄ.

Päätös: Merkitään toiminnallisen ehdotus tiedoksi.

KN § 201.3 SALAINEN
(Julkisuuslaki 24 § 2 momentti)

KN § 202
ILMOITUSASIAT

Martti Heikkilän Novan terveiset

Eläkeilmoitus

KN § 203
OIKAISUVAATIMUSOHJEEN JA VALITUSOSOITUKSEN ANTAMINEN

Pöytäkirjaan liitetään oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus **(LIITE 4)**.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KN § 204
KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 20.45.

-- -- --

Pöytäkirjaa pidetään yleisesti nähtävänä Liedon kirkkoherranvirastossa 29.10.-12.11.2019 kirkkoherranviraston aukioloaikoina ja ilmoitus tästä kirkkoherranviraston ilmoitustaululla 15.10.-12.11.2019.

Lieto, 12.11.2019

Sari Koski
ilmoitustaulun hoitaja